

Avaleht>Kohtuasja algatamine>Kus ja kuidas?>Kuidas algatada kohtuasja? Kuidas algatada kohtuasja?

Portugal

1 Kas ma pean kindlasti kohtusse pöörduma või on ka muid võimalusi?

Portugalis ei pea vaidluse lahendamiseks tingimata kohtusse pöörduma. On olemas alternatiivsed vaidluste lahendamise viisid, nimelt: vahekohtukeskused, vahendusteenused, rahukohtunikud ja liigse võlakooormuse tugisüsteemid.

Selliste vaidluste lahendamist võimaldavate kohtuväliste meetodite väljatöötamise ja kasutuselevõtu eest vastutab vaidluste kohtuvälise lahendamise amet (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios – GRAL*).

Teave vaidluste lahendamise alternatiivsete meetodite kasutamise kohta on kättesaadav [siin](#).

2 Kas kohtusse pöördumiseks on määratud tähtaeg?

Jah. Seaduse kohaselt tuleb kohtusse pöördumise õigust kasutada teatava aja jooksul, mille möödumisel see lõpeb.

Õigustlõpetavad üldnormid on sätestatud tsiviilseadustiku (*Código Civil*) artiklis 332 ja artikli 327 lõikes 2.

Õigustlõpetavad erinormid kehtivad järgmistel juhtudel:

vara tagasivõitmise hagi esitamise õigus (tsiviilseadustiku artikkel 618);

puudustega kauba müügi tühistamise hagi (tsiviilseadustiku artikkel 917);

annetuste tühistamise hagi (tsiviilseadustiku artikkel 976);

üüri-/rendilepingu lõpetamise õigus (tsiviilseadustiku artikkel 1085);

hagi valduse säilitamiseks ja taastamiseks (tsiviilseadustiku artikkel 1282);

abiellumislubaduse rikkumisega seotud hagi (tsiviilseadustiku artikkel 1595);

hagi abielu tühistamiseks tunnistajate puudumise tõttu (tsiviilseadustiku artikkel 1646);

isaduse vaidlustamise hagi (tsiviilseadustiku artiklid 1842 ja 1843);

pärimiskõlbatuks tunnistamise hagi (tsiviilseadustiku artikkel 2036);

hagi pärandvara vabalt käsutatavat osa ületavate kingituste suuruse vähendamiseks (tsiviilseadustiku artikkel 2178);

hagi testamentaarsete korraldustega seotud vaidluste lahendamiseks (tsiviilseadustiku artikkel 2248) ning

hagi testamendi täielikuks või osaliseks tühistamiseks (tsiviilseadustiku artikkel 2308).

3 Kas ma pean pöörduma selle liikmesriigi kohtusse?

Jah. Portugali kohtud on rahvusvaheliselt pädevad järgmistel juhtudel:

kui menetluse saab algatada Portugali kohtus kooskõlas Portugali õigusaktides sätestatud normidega, mis käsitlevad Portugali kohtute territoriaalset pädevust;

kui asjaolu, mis oli kohtumenetluse algatamise põhjuseks, või kohtumenetlusega seotud mis tahes asjaolu avaldus Portugali territooriumil;

kui õigust, millele soovitakse tugineda, on võimalik teostada ainult Portugali territooriumil algatatud kohtumenetluses või kui hageja jaoks on keeruline algatada kohtumenetlust välisriigis, sest vaidluse eseme ja Portugali õigussüsteemi vahel on oluline isiklik või asjaõiguslik seos.

Portugali kohtute rahvusvahelise kohtualluvuse üldreeglid on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Código de Processo Civil*) artiklites 59, 62, 63 ja 94.

4 Kui jah, siis millisesse kohtusse pean ma selles liikmesriigis enese ja vastaspoole elukohast või muudest kohtualluvuse kriteeriumidest lähtuvalt pöörduma?

Sellele küsimusele üksikasjaliku vastuse saamiseks tutvuge selle veebisaidi [Millise riigi kohus on pädev kohtuasjaga tegelema?](#) käsitleva teabelehega.

5 Millisesse kohtusse pean ma selles liikmesriigis pöörduma, arvestades hagi eset ja haghinda?

Sellele küsimusele üksikasjaliku vastuse saamiseks tutvuge selle veebisaidi [Millise riigi kohus on pädev kohtuasjaga tegelema?](#) käsitleva teabelehega.

6 Kas ma võin ise hagi esitada või pean ma kasutama vahendajana advokaati?

Üldjuhul võivad pooled ise kohtusse pöörduda.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 40 ja 58 osutatud juhtudel on kohustuslik advokaadi kasutamine.

7 Kui ma soovin algatada kohtuasja, siis kellele ma oma hagiavalduse esitan: kohtu registratuuri, kantselseisse või muule haldusasutusele?

Üldjuhul esitatakse esialgne avaldus kohtule *elektroniliselt* vastavalt 26. augusti 2009. aasta määruses nr 280/2013 sätestatud tingimustele:

Kohtuasjade elektrooniline menetlemine

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 144 lõikes 7 on sätestatud juhud, mil kohtule võib avalduse esitada ühel järgmistest viisidest:

kättetoimetamine kohtukantselseisse;

kättetoimetamine tähtitud posti teel;

kättetoimetamine faksi teel.

8 Mis keeles võin ma hagiavalduse esitada? Kas ma saan seda suuliselt teha või peab see olema kirjalikus vormis? Kas ma võin selle saata faksiga või elektronpostiga?

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 133 kasutatakse kohtudokumentides portugali keelt.

Välismaalased, keda on vaja Portugali kohtus ära kuulata, võivad kasutada muud keelt, kui nad ei räägi portugali keelt.

Menetlusedokumentide vorm: üldiselt võib menetlusedokumente koostada suuliselt või kirjalikult. Valitud meetod peaks olema selline, mis kõige paremini vastab kavandatud eesmärgile (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 131).

Menetlusedokumentide kohtule esitamise viis: vt vastus küsimusele 7.

9 Kas hagiavalduse esitamiseks on eraldi vorm või kui ei, siis kuidas pean ma oma avalduse vormistama? Milliseid andmeid peab hagiavaldus sisaldama?

Jah, on. Lisaks liidu õigusaktides sätestatud vormidele on Portugalis täiteviiside jaoks olemas ka erivormid, mis on kättesaadavad [Citiuse portaalis](#).

Siseriiklikus õiguses on sätestatud, et menetluskulud võivad vastata pädeva asutuse kinnitatud vormidele; kohustuslikud on siiski ainult kohtukantselei dokumentide vormid (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 131).

Toimik peab sisaldama alljärgnevat teavet.

Hagimenetluse algatusdokumendis peab hageja

a) määrama kindlaks kohtu ja osakonna, kellele hagiavaldus esitatakse, ning märkima pooled, esitades nende nime ja elukoha või registrijärgse asukoha.

Hageja (ning võimaluse korral teiste poolte) kohta tuleb esitada ka isikukood ja maksukohustuslasena registreerimise number, amet ja töökoht;

b) esitama nende õigusesindaja juriidilise aadressi;

c) märkima kohtuasja liigi;

d) esitama olulised asjaolud, mille tõttu hagi esitatakse, ning hagi aluseks olevad õiguslikud põhjused;

e) sõnastama taotluse;

f) märkima nõude summa;

g) määrama kohtukutse väljastamise eest vastutava täitevametniku või kohtukutse kättetoimetamise eest vastutava õigusesindaja.

Hagi vaidlustamisel peab kostja

a) täpsustama konkreetse kohtuasja;

b) esitama hageja hagi vaidlustamise faktilised ja õiguslikud alused;

c) tooma välja peamised asjaolud, millele esitatud vastuväited põhinevad, ning

d) esitama tunnistajate nimekirja ja taotleva muus vormis tõendite kogumist; juhul kui kostja esitab vastuhagi ja hageja vastab sellele, lubatakse kostjal muuta oma algset tõendite kogumise taotlust.

10 Kas ma pean tasuma riigilõivu? Kui jah, siis millal? Kas ma pean algusest peale tasuma advokaadikulusi?

Jah, üldjuhul tuleb tasuda kohtukulud. Menetluskulud hõlmavad kohtukulusi, lõive ja menetlusosalise kulusid.

Kõige asjakohasemad menetluskulud käsitlevad õigusnormid on peamiselt sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 145, 529, 530, 532 ja 533 ja [menetluskulude määru](#)s.

Kohtukulud tasutakse järgmistes etappides (menetluskulude määru artikkel 14):

kohtuasjad, mille puhul on õigusesindaja määramine kohustuslik:

kohtukulude esimene või ainus osamakse tuleb tasuda asjaomase menetlustoimingu ajaks;

kui tuleb tasuda teine osamakse, tuleb seda teha 10 päeva jooksul alates lõplikust kohtuistungist teatamisest;

kohtuasjad, mille puhul ei ole õigusesindaja määramine kohustuslik:

kui dokumendi esitab vahetult menetlusosaline, tuleb kohtukulud kohtumenetluse algatamise eest tasuda alles pärast sellise teate saatmist, milles on ette nähtud makse tegemise kümnepäevane tähtaeg ja makse tegemata jätmise korral kohaldatavad karistused.

Kohtukulude kalkulaator on kättesaadav [siin](#).

Advokaaditasud arvatakse menetlusosalise kulude hulka ja need kannab kaotanud menetlusosaline vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 533.

Menetlusosalised, kellel on õigus kulude hüvitamisele, peavad saatma kohtule ja kohtuvaidluse kaotanud menetlusosalisele kohtumenetluse kulusid käsitleva määru artikkelis 25 sätestatud korras ja tähtajaks üksikasjaliku ja kirjeldava arve.

11 Kas ma saan taotleda menetlusabi?

Jah, saate seda taotleda, eeldusel et vastate tasuta õigusabi saamise tingimustele.

29. juuli 2004. aasta seadus nr 34/2004, millega reguleeritakse [juurdepääsu õigusele ja õigusemõistmisele](#), sätestab tasuta õigusabi taotlemise nõuded ja kehtestab asjakohase korra.

Tasuta õigusabi taotlus tuleb esitada Portugali sotsiaalkindlustusametile (*Segurança Social*).

Tasuta õigusabi taotluse vormi, kohaldatavad õigusaktid ja praktilise juhendi leiab [siit](#).

12 Mis ajast loetakse minu hagiavaldus ametlikult esitatuks? Kas ma saan ametiasutusest tagasisidet või kinnituse selle kohta, et minu hagiavaldus on nõuetekohaselt vormistatud?

Hagi loetakse ametlikult esitatuks esmase avalduse esitamise hetkel järgmiselt:

kui avaldus esitatakse elektrooniliselt, loetakse see esitatuks saatmise kuupäeval;

kui avaldus toimetatakse kätte kohtukantseleisse, loetakse see esitatuks kättetoimetamise päeval;

kui avaldus on saadetud tähtitud kirjaga, loetakse see esitatuks vastavasse postiregistrisse kandmise kuupäeval;

kui avaldus esitatakse faksiga, loetakse see esitatuks saatmise kuupäeval.

(Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 259 ja 144)

Kohtukantselei ülesanne on võtta vajalikud meetmed kostja kohtusse kutsumiseks ja teavitada hagejat järgmisest:

võetud meetmetest ja kui kohtukutset ei esitata, siis selle põhjustest;

kostja vastuse esitamisest, kui kostja on seda teinud.

(Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 226 ja 575)

13 Kas mulle antakse täpset informatsiooni järgnevate sammude kohta (nt kostja vastuse esitamise tähtaeg)?

Jah. Menetlusosalistel on õigus toimikut uurida ja sellega tutvuda. Selle teabe esitamise eest vastutab kohtukantselei (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 163).

Eelistungil (või teatistes) määrab kohtunik pärast asjaomaste õigusesindajatega konsulteerimist kindlaks lõpliku kohtuistungil ajal tehtavad toimingud, istungite arvu ja nende eeldatava kestuse ning asjaomased kuupäevad (vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklitele 591 ja 593).

Kohaldatavad õigusaktid

[Tsiviilseadustik](#)

[Tsiviilkohtumenetluse seadustik](#)

[Kohtuasjade elektrooniline menetlemine](#)

[Menetluskulude määru](#)

[Juurdepääs õigusbilele ja kohtumõistmisele](#)

NBI

Sellel teabelehel esitatud teave ei ole kontaktpunktile ega kohtutele siduv. Tuleb tutvuda ka kehtivate õigusaktide ja nende hilisemate muudatustega.

Viimati uuendatud: 10/08/2023

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja

Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.